

Tư vấn phương pháp điều trị nghiện

ThS. BS. NGUYỄN SONG CHÍ TRUNG
Đại học Y Dược TP.HCM

Tình huống

Sơn 36 tuổi, nghiện chích heroin từ hơn 10 năm nay, từng đi cai nghiện nhiều lần, mỗi lần như vậy “giữ sạch” được từ 3-6 tháng rồi tái nghiện. Sơn bị nhiễm HIV và đang uống thuốc ARV, nhưng không muốn điều trị methadone mà chỉ muốn tự cai nghiện ở nhà.

Lý do nào khiến Sơn từ chối điều trị methadone?

Nguyên nhân không muốn điều trị methadone

- “Methadone chỉ là chất gây nghiện thay thế”
- “Methadone khó bỏ hơn heroin”
- “Nhiều BN uống methadone nhưng vẫn còn sử dụng heroin”
- “BN uống methadone sẽ chuyển qua sử dụng ma túy khác”
- Lo ngại phải uống liều cao
- “Methadone hại gan”
- Không muốn đến phòng khám hàng ngày

Methadone chỉ là chất gây nghiện thay thế

- Methadone **gây lệ thuộc**: hội chứng cai (lệ thuộc cơ thể, “*nghiện thể chất*”)
- Methadone **không gây nghiện**: không thèm nhớ, không sử dụng mất kiểm soát
- Methadone giúp sinh hoạt, làm việc bình thường trở lại

Methadone khó bỏ hơn heroin

- Hội chứng cai methadone kéo dài hơn so với heroin (có thể đến 2 tháng mới hết)
- Tuy nhiên, hội chứng cai chỉ xảy ra nếu bỏ ngang điều trị giữa chừng. Nếu giảm liều dần thì không bị hội chứng cai.
- Cường độ hội chứng cai methadone thường nhẹ hơn so với heroin
- “Khó bỏ” methadone vì dễ tái nghiện heroin

Nhiều BN uống methadone nhưng vẫn còn sử dụng heroin

- Còn hội chứng cai, thèm nhớ: thiếu liều methadone
- Do bạn bè rủ, muốn thử cảm giác: “chủ ý” của người nghiện, methadone không thể thay đổi

BN uống methadone sẽ chuyển qua sử dụng ma túy khác

- Methadone chỉ hiệu quả với nghiện heroin (chất dạng thuốc phiện)
- Methadone không hiệu quả với nghiện ma túy khác (hàng đá, cỏ Mỹ, cần sa...)

Lo ngại phải uống liều cao

- Thuốc ARV tương tác với methadone nên cần liều methadone cao hơn
- Liều thuốc phụ thuộc mức dung nạp của mỗi BN, không phản ánh mức độ nặng nhẹ
- Cũng giống như liều heroin sử dụng không phản ánh mức độ nặng nhẹ của nghiện heroin

Methadone hại gan

- Methadone gây “nóng”, táo bón
- Nhiều nghiên cứu cho thấy: methadone không làm tổn hại gan
- BN sẽ được xét nghiệm, theo dõi chức năng gan
- Bệnh gan thường do Viêm gan siêu vi, rượu, HIV, thuốc ARV, thuốc lao...

Không muốn đến phòng khám hàng ngày

- Điều trị naltrexone
- Không phải là chất dạng thuốc phiện
- Ưu điểm: có thể cầm thuốc về nhà, không gây tác dụng phụ như methadone (buồn ngủ, táo bón)
- Nhược điểm:
  - Cần cắt cơn trước khi bắt đầu uống
  - Cần tư vấn tuân thủ nhiều hơn
  - Cần kiểm tra bệnh gan trước khi uống
- Methadone: dự án cho BN cầm thuốc về nhà

Điều trị nghiện ma túy đá

- Không có thuốc giúp cai nghiện ma túy đá
- Thuốc tâm thần chỉ làm giảm triệu chứng tâm thần do dùng ma túy gây ra
- Nếu còn dùng ma túy thì rối loạn tâm thần càng lúc càng gia tăng